Bijlage B 3 bij de Vreemdelingencirculaire

Tekst van en commentaar op de bepalingen van de op 3 juni 1960 te Bonn gesloten overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland inzake het kleine grensverkeer (Trb. 1960, 162).

Hoofdstuk I
Het kleine grensverkeer buiten de officiële doorlaatposten om

Artikel 1

Aan bewoners van het grensgebied, die er op grond van plaatselijke omstandigheden een redelijk belang bij hebben, de gemeenschappelijke grens regelmatig buiten de officiële doorlaatposten om te overschrijden, kan hiertoe, alsmede tot verblijf in het andere deel van het grensgebied, toestemming worden verleend, zulks behoudens intrekking en volgens de bepalingen van deze overeenkomst.

Toelichting: De bewoners van het grensgebied, die voor de faciliteiten welke de overeenkomst biedt in aanmerking willen komen, moeten kunnen aantonen, dat zij er op grond van plaatselijke omstandigheden een redelijk belang bij hebben de grens regelmatig buiten de doorlaatposten om te overschrijden. Bij het slotprotocol van de terzake gehouden besprekingen is tussen de Nederlandse en de Duitse delegaties overeengekomen, deze bepaling op liberale wijze toe te passen.
Van een "redelijk belang op grond van plaatselijke omstandigheden" zal bv. reeds sprake zijn, indien de grensbewoner, om een aan de overzijde der grens gelegen buurtschap te bereiken, een aanmerkelijke omweg zou moeten maken, indien hij zich via de dichtstbij gelegen doorlaatpost zou moeten begeven.
De doeleinden, waarvoor de in de overeenkomst bedoelde bescheiden mogen worden afgegeven, zijn niet limitatief opgesomd. Indien er uit hoofde van de geografische situatie voor de grensbewoner een redelijk belang voortvloeit, zich regelmatig buiten een doorlaatpost om naar het Duitse deel van het grensgebied te begeven, kan hij daartoe voor elk bona-fide doel in de gelegenheid worden gesteld.

- Overigens -

Overigens zal, voor wat de toepassing van deze bepaling betreft, veel moeten worden overgelaten aan de praktijk en aan een nauwe en goede samenwerking tussen de Nederlandse en de Duitse autoriteiten, als in de overeenkomst bedoeld.
De houder van een ingevolge de overeenkomst afgegeven document mag zich op grond daarvan in het gehele tegenoverliggende deel van het grensgebied ophouden. Voor wat de duur van het toegestane verblijf betreft blijft hij evenwel ondermeer onderworpen aan de in het andere land terzake geldende nationale voorschriften (zie artikel 15 der overeenkomst en de toelichting bij dat artikel).
De bepalingen van de overeenkomst zijn van toepassing ten aanzien van bewoners van het grensgebied, hetzij Nederlanders, hetzij vreemdelingen. Aangezien voor Nederlanders niet de verplichting geldt langs een Nederlandse doorlaatpost in- of uit te reizen zijn de bepalingen van de overeenkomst te hunnen aanzien voornamelijk van betekenis met het oog op grensoverschrijding buiten de Duitse doorlaatposten om.
In het algemeen mag worden aangenomen dat een Nederlander bewoner van het Nederlandse deel van het grensgebied is, indien hij in het bevolkingsregister van een der Nederlandse gemeenten, vermeld in de Annex van deze bijlage is ingeschreven. Ten aanzien van vreemdelingen kan zulks geacht worden het geval te zijn, indien zij houder zijn van een identiteitspapier waaruit blijkt dat het hun voor de duur van ten minste een jaar krachtens art. 9 Vw, dan wel krachtens een der bepalingen van art. 10 Vw, is toegestaan in Nederland te verblijven en het hoofd van plaatselijke politie van een der in de Annex van deze bijlage genoemde gemeenten in dat identiteitspapier de bij art. 40 Vb voorgeschreven aantekening heeft gesteld. In twijfelgevallen (bijv. indien de vergunning tot verblijf uitsluitend een kortere geldigheidsduur heeft in verband met de expiratiedatum van het paspoort van de vreemdeling dan wel indien het een vreemdeling beneden de leeftijd van 15 jaar betreft) waren bij het desbetreffende hoofd van plaatselijke politie nadere informaties terzake in te winnen.

- Artikel 2 -

Artikel 2

Het grensgebied wordt bij notawisseling vastgesteld.
Het kan bij notawisseling worden gewijzigd.

Toelichting: Het grensgebied, zoals dat bij nadere notawisseling tussen de Nederlandse en Duitse regering is vastgesteld, omvat de Nederlandse en de Duitse gemeenten, welke in alfabetische volgorde in de Annex bij deze bijlage zijn opgesomd.

Artikel 3

(1) Als document voor de grensoverschrijding en voor het verblijf in het andere deel van het grensgebied geldt een vergunning volgens het model van bijlage 1, welke aan Nederlanders wordt verstrekt, indien zij in het bezit zijn van een geldig of een niet langer dan vijf jaar verlopen nationaal paspoort en aan Duitsers, indien zij in het bezit zijn van een geldig nationaal paspoort, een Kinderausweis of een Personalausweis van de Bondsrepubliek Duitsland.

(2) Aan Nederlanders, die in het Nederlandse deel van het grensgebied woonachtig zijn en die op het tijdstip van de aanvrage geen nationaal paspoort bezitten, kan als document een grenskaart volgens het model van bijlage 2 worden verstrekt.

(3) Voor bewoners van het grensgebied, die Nederlander noch Duitser zijn, geldt als document een vergunning volgens het model van bijlage 1, welke wordt verstrekt, indien zij in het bezit zijn van een reisdocument geldig voor het overschrijden van de gemeenschappelijke grens. Deze vergunning mag, tenzij door de wederzijdse bevoegde autoriteiten in een bepaald geval anders is overeengekomen, slechts dan worden verstrekt, indien de aanvrager zes maanden in het grensgebied woonachtig is.

(4) Kinderen beneden de leeftijd van 16 jaar kunnen op verzoek in de vergunning (lid 1 en 3) of in de grenskaart (lid 2) van hun wettelijke vertegenwoordiger worden bijgeschreven;

- indien -

indien hun een eigen vergunning of een eigen grenskaart wordt verstrekt, moet het adres van de wettelijke vertegenwoordiger daarin worden vermeld.

Toelichting: De - volgens een gemeenschappelijk model vastgestelde - vergunningen en grenskaarten worden van Nederlandse zijde in gele kleur en van Duitse zijde in witte kleur uitgegeven. Zij zijn uitsluitend gesteld in de taal van het land van afgifte. In deze documenten is o.m. de verplichting van de houder vermeld, de vergunning of de grenskaart bij de grensoverschrijding en tijdens het verblijf in het andere deel van het grensgebied steeds bij zich te dragen en op vordering van een bevoegde ambtenaar te tonen.
De meeste grensbewoners zullen reeds in het bezit zijn van een reisdocumenten, waarmede zij via de doorlaatposten de grens kunnen passeren. Te hunnen aanzien kan worden volstaan met afgifte van een bij het paspoort of ander reispapier behorende vergunning tot het overschrijden van de grens buiten de doorlaatposten om, welke vergunning slechts geldig is tezamen met dat reisdocument (zie art. 3, eerste en derde lid).
Nederlanders, die op het tijdstip van de aanvrage geen paspoort bezitten, kunnen in het bezit worden gesteld van een speciaal document ten behoeve van deelname aan het kleine grensverkeer, t.w. een grenskaart (zie art. 3, tweede lid). Indien de houder van een grenskaart nadien in het bezit van een paspoort komt, mag hij van zijn grenskaart gebruik blijven maken, totdat de geldigheidsduur ervan verstreken is; hij is derhalve niet verplicht tussentijds een vergunning als bedoeld in het eerste lid van het onderwerpelijke artikel aan te vragen. De houders van een grenskaart mogen daarmede behalve op de in de kaart aangeduide plaats(en) de gemeenschappelijke grens tevens langs alle doorlaatposten overschrijden, uiteraard gedurende de tijden dat deze voor het verkeer zijn opengesteld, (zie art. 12 der overeenkomst).
Visumplichtige vreemdelingen kunnen op grond van het bepaalde in het derde lid van het onderwerpelijke artikel slechts aan het kleine grensverkeer deelnemen, indien zij in het bezit zijn van een geldig paspoort, voorzien van een geldig visum voor

- binnenkomst -

binnenkomst in het andere land. In het aan het slot der besprekingen door de delegaties opgestelde protocol is uitdrukkelijk vastgelegd, dat de visumplichtige grensbewoners zich reeds in het bezit moeten hebben gesteld van een visum, alvorens een aanvraag om een vergunning ten behoeve van het kleine grensverkeer in te dienen.
In verband hiermede mogen aanvragen om vergunningen, ingediend door in het Nederlandse deel van het grensgebied woonachtige, voor Duitsland visumplichtige vreemdelingen slechts in behandeling worden genomen, indien deze in het bezit zijn van een geldig Duits inreisvisum (voor meerdere reizen). De geldigheidsduur van de vergunning mag die van bedoeld visum niet overschrijden (zie artikel 4, eerste lid der overeenkomst).
In het algemeen mag aan bewoners van het grensgebied, die Nederlander noch Duitser zijn, slechts een vergunning worden verstrekt, indien zij 6 maanden in het grensgebied woonachtig zijn. In incidentele gevallen (met name indien de grensbewoner er een bijzonder belang bij heeft, zich buiten een doorlaatpost om naar het tegenoverliggende deel van het grensgebied te begeven) kunnen de "wederzijds bevoegde autoriteiten" overeenkomen dat van deze voorwaarde wordt afgeweken. Van Nederlandse zijde is als bevoegde autoriteit in de zin van artikel 3, derde lid, aangewezen de betrokken brigadecommandant der Koninklijke Marechaussee. Deze stelt zich terzake in verbinding met het betrokken Zollgrenzkommissariat. Betreft het een bewoner van het Duitse grensgebied, dan zal het desbetreffende voorstel aan de brigadecommandant worden gedaan door de bevoegde "örtliche Ordnungsbehörde" voorzover het een bewoner van het land Nordrhein-Westfalen betreft, of door de gemeente, voorzover het een bewoner van het land Niedersachsen betreft.
Voor het begrip "bewoner van het grensgebied", zie de toelichting bij artikel 1.
In verband met het bepaalde in artikel 3, vierde lid der overeenkomst zij opgemerkt dat kinderen beneden

- 16 jaar -

16 jaar alleen dan voor afgifte van een eigen vergunning in aanmerking komen, indien zij over een te hunnen name afgegeven geldig reisdocument beschikken. Bijschrijving van kinderen in een vergunning of in een grenskaart kan, voor wat de voornamen betreft - met het oog op de beschikbare ruimte - eventueel geschieden door vermelding van de eerste voornaam voluit en van de voorletters der overige voornamen.
De Vreemdelingenwet voorziet niet in de mogelijkheid van heffing van legesgelden voor documenten ten behoeve van het kleine grensverkeer. Terzake mogen dus van Nederlandse zijde geen bedragen worden geheven.

Artikel 4

(1) De geldigheidsduur van de vergunningen (artikel 3, lid 1 en 3) is hoogstens gelijk aan de tijdsduur gedurende welke de reisdocumenten op grond waarvan zij zijn afgegeven, het overschrijden van de gemeenschappelijke grens mogelijk maken.
(2) De geldigheidsduur van de grenskaarten (artikel 3, lid 2) bedraagt ten hoogste vijf jaar; zij kunnen voor ten hoogste vijf jaar worden verlengd.

Toelichting: Op grond van het bepaalde in het eerste lid van het onderwerpelijke artikel zullen Nederlanders, die over een geldig paspoort beschikken, in het bezit kunnen worden gesteld van een vergunning met een maximale geldigheidsduur van 10 jaar, aangezien het Nederlandse paspoort nog gedurende 5 jaar na het verstrijken van de geldigheidsduur voor reizen naar Duitsland gebezigd kan worden (d.w.z. voor verblijven van korter dan 3 maanden, anders dan voor het verrichten van arbeid).
Met inachtneming van het vorenstaande kunnen de vergunningen en de grenskaarten in het algemeen worden afgegeven voor de maximale, in het onderwerpelijke artikel genoemde geldigheidsduur. Dit neemt uiteraard niet weg dat er in bijzondere gevallen aanleiding kan bestaan de geldigheidsduur van deze documenten te beperken. Ondermeer zal zulks het geval dienen te zijn, indien de

aanvrager er slechts gedurende een kortere periode een redelijk belang bij heeft de grens buiten de doorlaatposten om te overschrijden.
In het algemeen zal de geldigheidsduur van een krachtens de overeenkomst aan een vreemdeling af te geven vergunning die van een aan deze verleende vergunning tot verblijf niet mogen overschrijden. Indien een vergunning als bedoeld in de overeenkomst wordt aangevraagd door een vreemdeling, wiens vergunning tot verblijf nog slechts voor korte duur geldig is, ware hem in overweging te geven eerst bij het desbetreffende hoofd van plaatselijke politie verlenging van de geldigheidsduur van zijn vergunning tot verblijf aan te vragen.
Tenslotte dient - zoals uit het bepaalde in het eerste lid van het onderwerpelijke artikel voortvloeit en in het slotprotocol van de besprekingen werd vastgelegd - bij de vaststelling van de geldigheidsduur der aan voor Duitsland visumplichtige vreemdelingen te verstrekken vergunningen tevens nog rekening te worden gehouden met de termijn, waarvoor het vereiste Duitse inreisvisum (voor meerdere reizen) is afgegeven; de geldigheidsduur der vergunning zal de duur, waarvoor het Duitse visum is verleend niet mogen overschrijden.
Bij verlenging van de geldigheidsduur van een vergunning of van een grenskaart dient de betrokken brigadecommandant zich ervan te overtuigen of de houder van het document nog steeds voldoet aan de voorwaarden voor de afgifte daarvan.
De verlenging behoort te worden aangevraagd met gebruikmaking van het formulier, bedoeld in artikel 5, eerste lid der overeenkomst. Indien op het verzoek gunstig wordt beslist, wordt de in het tweede lid van dat artikel bedoelde Duitse autoriteit (t.w. het bevoegde Zollgrenzkommissariat) van de verlenging op de hoogte gesteld door toezending van een exemplaar van het desbetreffende formulier. In de daarvoor bestemde ruimte onder "Nadere bijzonderheden" op de achterzijde van dat formulier dient te worden aangetekend dat het hier een verlenging betreft, zulks met vermelding van de datum van eerste afgifte en het nummer der vergunning of grenskaart.

Artikel 5

(1) Verzoeken om afgifte van een vergunning of een grenskaart moeten op formulieren worden ingediend, die in het vereiste aantal moeten worden gesteld.

(2) Indien gunstig op de aanvrage is beslist, wordt de bevoegde grensbewakingsautoriteit van de andere Partij daarvan onmiddellijk op de hoogte gesteld door toezending van een exemplaar van het aanvraagformulier. Indien een van de aanvraag afwijkende beslissing is genomen, worden de afwijkingen daarbij vermeld.

Toelichting: Bij de terzake gevoerde besprekingen met de Duitse autoriteiten werd uit praktische overwegingen besloten om geen voor beide Partijen uniform model voor een aanvraagformulier te ontwerpen. Dezerzijds is een formulier vastgesteld voor de aanvraag van Nederlandse vergunningen of grenskaarten. Dit formulier moet door de aanvrager in duplo worden ingediend. Als autoriteit, bevoegd tot het verlenen, of het verlengen van de geldigheidsduur, van vergunningen of grenskaarten is bij art. 33, eerste lid, Vb aangewezen de brigadecommandant der Koninklijke Marechaussee in wiens bewakingskring de aanvrager woonachtig is. Aan Duitse zijde zijn met de afgifte van genoemde documenten belast de "örtliche Ordnungsbehörde" voorzover het een bewoner van het land Nordrhein-Westfalen betreft of de betrokken gemeente, voorzover het een bewoner van het land Niedersachsen betreft. Indien bezwaar bestaat tegen de afgifte van een vergunning of een grenskaart door de autoriteiten van het andere land, kan artikel 6 der overeenkomst worden toegepast (zie de toelichting bij dat artikel). De mogelijkheid van voorafgaande raadpleging van de autoriteiten van het andere land is aanwezig in die gevallen, waarbij twijfel bestaat of tot afgifte van een vergunning of grenskaart kan worden overgegaan. In het bij de besprekingen tussen de delegaties opgestelde slotprotocol is uitdrukkelijk vastgelegd, dat in zodanige gevallen voorafgaand overleg met de - met het grenstoezicht belaste - autoriteiten van het andere land dient te worden gepleegd. Alvorens tot afgifte van een vergunning of van een grenskaart

- over -

over te gaan, dient de brigadecommandant steeds terzake het advies in te winnen van de bevoegde autoriteit van de dienst der invoerrechten en accijnzen, alsmede van het hoofd van plaatselijke politie van de woonplaats van aanvrager.
Na ontvangst van deze adviezen en van eventuele andere op grond daarvan door hem ingewonnen ambtsberichten (bijv. bij de officier van justitie, de ontvanger der belastingen, het bevolkingsregister ter plaatse) neemt de brigadecommandant een beslissing op de aanvraag. Indien gunstig op de aanvraag wordt beslist gaat de brigadecommandant over tot de afgifte van de vergunning of van de grenskaart en zendt hij tegelijkertijd een exemplaar van het desbetreffende aanvraagformulier, hetwelk volledig dient te zijn ingevuld, aan het bevoegde Zollgrenzkommissariat. Het andere exemplaar blijft in zijn administratie berusten.
De beslissing van de brigadecommandant kan eveneens een gedeeltelijke inwilliging van het verzoek inhouden. Dit kan bijv. het geval zijn, indien het "redelijk belang" van de aanvrager (zie artikel 1 der overeenkomst) naar de mening van de brigadecommandant aanleiding geeft tot beperking van de aangevraagde geldigheidsduur van het document, tot het toestaan van slechts één plaats voor grensoverschrijding in stede van meerdere of tot beperking van de tijden, waarbinnen de grensoverschrijding mag plaats vinden. In zulke gevallen dienen de afwijkingen op het aanvraagformulier te worden vermeld (zie artikel 5, tweede lid, der overeenkomst).
Van een weigering behoeft geen kennis te worden gegeven aan de autoriteit van het andere land. Wel dient van zodanige beslissing door middel van toezending van een kopie van het aanvraagformulier en van een afschrift van de betreffende beschikking mededeling te worden gedaan aan de hoofdafdeling Vreemdelingenzaken en Grensbewaking van het ministerie van Justitie.
Opgemerkt zij nog dat een goede samenwerking tussen de brigadecommandanten en de plaatselijke arbeidsbureaus met het oog op de toepassing van de bepalingen van de overeenkomst van groot belang is. Indien uit de kopieën der van Duitse zijde ontvangen exemplaren der aanvraagformulieren blijkt, dat de houder van de vergunning arbeid in het Nederlandse grensgebied wil verrichten,

dient bij het betrokken arbeidsbureau te worden geïnformeerd of de eventueel vereiste werkvergunning is of zal worden verleend. Indien dit laatste niet het geval is, kan zulks voor de brigadecommandant aanleiding geven tot het doen van een mededeling aan de Duitse autoriteiten, als bedoeld in artikel 6 der overeenkomst.

Artikel 6

Indien de bevoegde autoriteit van de ene Partij aan de bevoegde autoriteit van de andere Partij mededeelt, dat zij aan een bewoner van het andere deel van het grensgebied geen toestemming zal verlenen tot overschrijding van de grens buiten de officiële doorlaatposten om, zal de bevoegde autoriteit van de andere Partij de vergunning weigeren of intrekken. Hetzelfde geldt in de gevallen bedoeld in artikel 3, lid 2.

Toelichting: Aangezien ingevolge het bepaalde in artikel 5 der overeenkomst als regel de autoriteit van het andere land eerst een exemplaar van het aanvraagformulier ontvangt nadat reeds gunstig op de aanvraag is beslist, zal bij de toepassing van de onderwerpelijke bepaling doorgaans van intrekking en slechts bij uitzondering van weigering sprake zijn. Weigering is bijv. denkbaar, wanneer uit het in twijfelgevallen te plegen vooroverleg (zie de toelichting bij artikel 5) gebleken is, dat de aanvrager door het andere land als ongewenst wordt beschouwd of indien de bevoegde autoriteit van het ene land eigener beweging aan die van het andere heeft medegedeeld, dat een bepaalde persoon niet op een vergunning of een grenskaart zal worden toegelaten, zo deze mocht worden afgegeven.
Zoals uit de redactie van het artikel blijkt, kan de mededeling (waarop weigering of intrekking dient te volgen) niet alleen plaats vinden indien het een persoon betreft, die als ongewenst vreemdeling beschouwd wordt (en die derhalve ons land in het geheel niet mag binnenkomen) doch ook indien er alleen bezwaar bestaat tegen ongecontroleerde binnenkomst van een bepaalde persoon (nl. buiten de doorlaatposten om). Dit laatste kan bijv.

het geval zijn, indien de vreemdeling alleen verdacht wordt van smokkelen of bij toename van de grenscriminaliteit onder de opgeschoten jeugd.
Opgave van de gronden, waarop de mededeling berust, is in casu niet voorgeschreven (zie echter artikel 8 der overeenkomst en de bij dat artikel gegeven toelichting).
Bevoegde autoriteiten in de zin van het onderwerpelijke artikel zijn, voor wat Nederland betreft, de betrokken brigadecommandanten der Koninklijke Marechaussee.
Mededelingen in de zin van dit artikel worden van Duitse zijde aan de betrokken brigadecommandanten gedaan, hetzij door het bevoegde Zollgrenzkommissariat, hetzij door de örtliche Ordnungsbehörde (in het land Nordrhein-Westfalen) of de gemeente (in het land Niedersachsen), al naar gelang er bezwaren bestaan uit grensbewakingsoogpunt of uit een oogpunt van vreemdelingentoezicht.
Daarentegen dienen de brigadecommandanten de bedoelde mededelingen steeds te richten aan de desbetreffende "örtliche Ordnungsbehörde" (Nordrhein-Westfalen) of gemeente (Niedersachsen).
De brigadecommandant die een mededeling in de zin van dit artikel van de bevoegde Duitse autoriteiten ontvangt is verplicht om hetzij de vergunning of de grenskaart te weigeren hetzij deze in te trekken (zie de artt. 34, eerste lid, onder b en 35, eerste lid, onder b, Vb).
Wordt nadien wederom een aanvraag ingediend door dezelfde persoon, dan zal de brigadecommandant zich - waar het hier een twijfelgeval betreft - als regel eerst met de autoriteiten van het andere land dienen te verstaan alvorens eventueel gunstig op de aanvraag te beslissen.

Artikel 7

Van de intrekking van een vergunning of een grenskaart wordt onverwijld mededeling gedaan aan de bevoegde autoriteit van de andere Partij.

- Toelichting -

Toelichting: De in dit artikel bedoelde kennisgeving dient niet alleen te worden gedaan indien de intrekking het gevolg is van een mededeling, bedoeld in artikel 6 der overeenkomst, doch ook indien de vergunning of de grenskaart op andere gronden is ingetrokken.
De betrokken brigadecommandant der Koninklijke Marechaussee dient de in het onderwerpelijke artikel bedoelde mededeling te doen aan het bevoegde Zollgrenzkommissariat. Van de intrekking van Duitse vergunningen ontvangt hij mededeling van de desbetreffende "örtliche Ordnungsbehörde" (in het land Nordrhein-Westfalen) of gemeente (in het land Niedersachsen).
De gronden der intrekking behoeven niet aan de Duitse autoriteiten te worden medegedeeld.
Van elke intrekking zal behalve aan de bovengenoemde Duitse autoriteit, tevens mededeling worden gedaan aan de hoofdafdeling Vreemdelingenzaken en Grensbewaking van het ministerie van Justitie, zulks door middel van toezending van een afschrift van de desbetreffende beschikking.

Artikel 8

In geval van misbruik kunnen de ambtenaren, belast met het grenstoezicht, van de ene Partij een vergunning of een grenskaart van de andere Partij voorlopig inhouden; deze wordt onder vermelding van de reden van inhouding onverwijld toegezonden aan de bevoegde autoriteit van de andere Partij.

Toelichting: Ingevolge artikel 11, tweede lid der overeenkomst zijn in Nederland zowel de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen als de ambtenaren der Koninklijke Marechaussee bevoegd tot voorlopige inhouding; aan Duitse zijde berust deze bevoegdheid uitsluitend bij de ambtenaren der douane.
De voorlopige inhouding van het document kan slechts op grond van "misbruik" plaats vinden. In die gevallen, waarin twijfel rijst of van misbruik kan worden gesproken, zoals bijv. bij gevaar voor misbruik, zal het aanbeveling verdienen niet met toepassing van dit artikel tot voorlopige inhouding over te gaan,

- doch -

doch ware de betrokken brigadecommandant terzake te informeren, opdat deze kan beslissen of er voldoende grond aanwezig is tot toepassing van artikel 6 der overeenkomst.
Ter verzekering van een uniforme toepassing van het onderwerpelijke artikel dienen door de grensbewakingsambtenaren ingehouden bescheiden ten behoeve van het kleine grensverkeer steeds te worden toegezonden aan de betrokken brigadecommandant der Koninklijke Marechaussee, die zorg draagt voor de doorzending daarvan aan de Duitse autoriteit, die de vergunning heeft afgegeven. Indien hij daartoe voldoende aanleiding vindt kan de brigadecommandant daarbij tevens een mededeling doen als bedoeld in artikel 6 der overeenkomst.
De reden van de inhouding dient aan de andere Partij te worden medegedeeld. Laatstbedoelde verplichting geldt niet, indien bij de toezending van het ingehouden document aan de autoriteit van het andere land de in artikel 6 bedoelde mededeling wordt gedaan (gevolgd door verplichte intrekking van het document). Deze mededeling behoeft immers niet gemotiveerd te zijn (zie de toelichting bij artikel 6).

Artikel 9

Op de plaatsen, vermeld in de vergunningen of de grenskaarten (artikel 3), mag de grens tussen 6 en 23 uur worden overschreden. Indien de wederzijds bevoegde grensbewakingsautoriteiten andere tijden hebben vastgesteld, moet dit door de autoriteit van afgifte op het document worden vermeld.

Toelichting: Als regel zal de grensoverschrijding op de toegestane plaatsen tussen 6 en 23 uur kunnen plaats vinden. Na onderling overleg tussen de grensbewakingsautoriteiten (als zodanig bevoegd zijn van Nederlandse zijde aangewezen de brigadecommandanten der Koninklijke Marechaussee en van Duitse zijde de "Zollgrenzkommissariate") kunnen zowel ruimere als meer beperkte tijden worden vastgesteld. Indien van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt moeten de afwijkende tijden in de kaart

- of -

of vergunning worden vermeld. Zulks dient te geschieden op de voorzijde der vergunning of kaart bij de aanduiding van de toegestane plaats(en) van grensoverschrijding. Op de achterzijde van het aanvraagformulier dient daarvan eveneens een aantekening te worden gesteld in de daarvoor bestemde ruimte.
De houder van een vergunning of van een grenskaart mag bovendien de grens overschrijden langs alle doorlaatposten, gedurende de tijden dat deze voor het verkeer zijn geopend; de houder van een vergunning op grond van het feit dat hij tevens in het bezit dient te zijn van een geldig grensoverschrijdingsdocument (eventueel met visum) en de houder van een grenskaart ingevolge het bepaalde in artikel 12 der overeenkomst.
Grensoverschrijding langs een doorlaatpost op tijden, waarop deze niet voor het verkeer is opengesteld, dient te worden beschouwd als grensoverschrijding buiten een doorlaatpost om. De houder van een vergunning of grenskaart mag derhalve van zulk een faciliteit slechts gebruik maken, indien de toestemming daartoe uit het vermelde op de vergunning of de grenskaart blijkt.
Het vorenstaande is uiteraard slechts van betekenis voor zover het personen betreft aan wie het niet reeds uit anderen hoofde is toegestaan om buiten de doorlaatposten om de Nederlands-Duitse grens te overschrijden. In dit verband zij er nogmaals op gewezen dat, voor wat Nederland betreft, Nederlanders niet verplicht zijn zich bij het overschrijden van de Nederlands-Duitse grens langs een doorlaatpost te begeven.

Artikel 10

De Partijen zullen elkander langs diplomatieke weg gedetailleerd ervan in kennis stellen, wie de bevoegde autoriteiten in de zin van artikel 3, lid 3, tweede volzin en de artikelen 6, 7 en 8 zijn.

Toelichting: De desbetreffende nota's werden op 28 juni 1961 gewisseld.
Van Nederlandse zijde zijn in alle in het onderwerpelijke artikel genoemde gevallen aangewezen de betrokken brigadecommandanten der Koninklijke Marechaussee.
Van Duitse zijde zijn aangewezen nu eens de Zollgrenzkommissariate, dan weer de "örtliche Ordnungsbehörde" (Nordrhein-Westfalen) of de "Gemeinde" (Niedersachsen). Terzake moge worden verwezen naar de toelichting op de desbetreffende artikelen.

Artikel 11

(1) De bevoegde grensbewakingsautoriteiten, bedoeld in artikel 5, lid 2 en in artikel 9 zijn: in het Koninkrijk der Nederlanden, de bevoegde autoriteiten der Koninklijke Marechaussee, in de Bondsrepubliek Duitsland, de bevoegde douaneautoriteiten.
(2) Ambtenaren, belast met het grenstoezicht, bedoeld in de artikelen 8 en 14 zijn:
in het Koninkrijk der Nederlanden, de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen en der Koninklijke Marechaussee;
in de Bondsrepubliek Duitsland, de ambtenaren der douane.

Toelichting: De bevoegde autoriteiten der Koninklijke Marechaussee als bedoeld in het eerste lid van dit artikel zijn de betrokken brigadecommandanten. De bevoegde Duitse douaneautoriteiten in de zin van dit artikellid zijn de competente Zollgrenzkommissariate.
Het tweede lid van het onderwerpelijke artikel heeft betrekking op de ambtenaren, belast met de uitoefening van de grensbewaking c.q. het douanetoezicht in het grensgebied. Verwezen zij overigens naar het commentaar op de aangehaalde artikelen.

Hoofdstuk II

Het kleine grensverkeer langs de officiële doorlaatposten

Artikel 12

Houders van grenskaarten (artikel 3, lid 2) mogen de grens langs alle officiële doorlaatposten overschrijden.

Toelichting: De artikelen 12 tot en met 14 vormen uitzonderingen op de regel, dat van klein grensverkeer alleen sprake is, indien de grens buiten de doorlaatposten om wordt overschreden (zie de toelichting op artikel 1).
Artikel 12 geeft aan de houders van een grenskaart (dit kunnen ingevolge artikel 3, lid 2, alleen zijn Nederlanders, die niet over een - geldig of ten hoogste 5 jaar verlopen - paspoort beschikken) de bevoegdheid om daarmede de grens ook via de doorlaatposten te overschrijden. De bepaling is nog van betekenis met het oog op het overschrijden van de grens via Duitse doorlaatposten. Uiteraard is deze overschrijding via de Duitse doorlaatposten alleen toegestaan, gedurende de tijden dat deze voor het verkeer zijn geopend, tenzij in een bepaald geval een andere tijd op de kaart mocht zijn aangegeven. Voor de houders van vergunningen was een bepaling, als opgenomen in het onderwerpelijke artikel overbodig, aangezien deze ingevolge artikel 3, eerste of derde lid, altijd reeds in het bezit moeten zijn van een document, waarmede zij de gemeenschappelijke grens langs alle doorlaatposten mogen overschrijden.

Artikel 13

(1) Aan bewoners van het grensgebied, die niet in het bezit zijn van een geldig grensoverschrijdingsdocument, kan een doorlaatbewijs volgens het model van bijlage 3 worden verstrekt, indien de autoriteit van afgifte verklaart, dat de op het doorlaatbewijs vermelde personen hem bekend zijn, zulks teneinde hen in staat te stellen de grens groepsgewijs te overschrijden en ten hoogste twee dagen in het andere deel van het grensgebied te verblijven.

(2) In een doorlaatbewijs worden ten minste vijf en ten hoogste vijftig personen opgenomen. De namen moeten in alfabetische volgorde worden vermeld. De reisleider, wiens naam boven aan de lijst dient te worden geplaatst, moet in het bezit zijn van een van de in artikel 3, lid 1 of 2, genoemde documenten.

(3) De grensoverschrijding is slechts toegestaan langs de op het doorlaatbewijs vermelde officiële doorlaatposten.

Toelichting: Deze bepaling is hoofdzakelijk van belang voor de bewoners van het Nederlandse grensgebied, aangezien de Duitse grensbewoners volgens de Duitse nationale voorschriften vrijwel steeds in het bezit dienen te zijn van een geldig grensoverschrijdingsdocument, zodat het onderwerpelijke artikel niet op hen van toepassing is.
Met dit artikel wordt in het bijzonder beoogd, faciliteiten te scheppen ten behoeve van schoolkinderen, ouden van dagen, leden van verenigingen (muziekkorpsen, schuttersverenigingen e.d.), die een uitstapje naar het andere deel van het grensgebied willen maken en van wie velen niet in het bezit zullen zijn van een voor grensoverschrijding geldig document. Ook voor bedevaartgangers en groepen toeristengrensbewoners kan het onderwerpelijke artikel van belang zijn.
Grensbewoners die geen Nederlander of Duitser zijn kunnen, indien zij op een doorlaatbewijs staan bijgeschreven, de grens eveneens zonder individueel document overschrijden. Alleen de reisleider die - zoals uit de verwijzing naar artikel 3, lid 1 of 2 blijkt - de Nederlandse of de Duitse nationaliteit moet bezitten, dient houder te zijn van een voor grensoverschrijding geldig paspoort of van een grenskaart
Zelfs visumplichtige vreemdelingen mogen op een doorlaatbewijs worden ingeschreven; in dat geval behoeven zij voor binnenkomst in het andere deel van het grensgebied niet in het bezit van een visum te zijn (zulks in tegenstelling dus tot de houders van vergunningen - zie de toelichting bij artikel 3).
Imperatief is voorgeschreven dat het verblijf in het andere deel van het grensgebied ten hoogste twee dagen mag bedragen.
De bepalingen inzake afgifte en intrekking van vergunningen en

grenskaarten zijn niet van overeenkomstige toepassing verklaard op doorlaatbewijzen. Voorschriften omtrent intrekking werden overbodig geacht, aangezien zulks in de praktijk wel nimmer zal plaats vinden. Wederzijdse informatie omtrent de afgifte was evenmin noodzakelijk, daar de grensoverschrijding steeds via een doorlaatpost moet plaatsvinden (zie het derde lid van het onderwerpelijke artikel).
Ingevolge het bepaalde in het eerste lid dienen de op het doorlaatbewijs vermelde personen bij de autoriteit van afgifte bekend te zijn; hiermede wordt uiteraard bedoeld dat de autoriteit, die het document afgeeft, zich ervan dient te overtuigen, dat alle deelnemers aan de reis te goeder naam en faam bekend staan.
De met betrekking tot de doorlaatbewijzen te vervullen administratieve formaliteiten zijn tot een minimum beperkt. De reisleider behoeft slechts in het bezit te zijn van één exemplaar van het doorlaatbewijs, hetwelk hij bij de grensoverschrijding - zowel aan de Nederlandse als aan de Duitse ambtenaren - dient te tonen. Bij terugkeer dient het doorlaatbewijs door de aan de doorlaatpost dienstdoende ambtenaren van het land van afgifte te worden ingenomen en te worden teruggezonden aan de autoriteit, die het heeft afgegeven.
De reisleider dient de naamlijst op de binnenzijde van het doorlaatbewijs alfabetisch in te vullen, zulks met inachtneming van de aanwijzingen van de brigadecommandant. Met het oog op de beschikbare ruimte kan hij daarbij eventueel volstaan met vermelding van de eerste voornaam voluit en de voorletters van de overige voornamen in plaats van de volledige voornamen. De voorzijde van het doorlaatbewijs wordt steeds door de brigadecommandant ingevuld aan de hand van een door de reisleider in te vullen aanvraagformulier. Dit fomulier, waarvan het model mijnerzijds is vastgesteld, blijft na de afgifte van het doorlaatbewijs in de administratie van de brigadecommandant berusten.

Artikel 14

Politieambtenaren en ambtenaren, belast met het grenstoezicht die hun standplaats in het grensgebied hebben, kunnen voor

geoorloofde dienstreizen met hun ambtelijk identiteitsbewijs de grens langs de officiële doorlaatposten overschrijden en in het andere deel van het grensgebied verblijven.

Toelichting: Deze bepaling mag in geen geval aldus worden geïnterpreteerd, dat de politie- en grensbewakingsambtenaren daaraan bepaalde bevoegdheden zouden kunnen ontlenen tot het verrichten van gezagsdaden op het grondgebied van de andere Staat. Gedacht is slechts aan grensoverschrijding - via de doorlaatposten - teneinde binnen het kader van de op dit punt bestaande regelingen en afspraken contact op te nemen met de politie-, douane- of grensbewakingsautoriteiten van het andere land, ter bespreking van gemeenschappelijke belangen met het oog op de bestrijding der grenscriminaliteit, het douanetoezicht of de grensbewaking (zie ook bijlage 3a, VV, onder "Duitsland").

Hoofdstuk III

Algemene bepalingen

Artikel 15

Deze overeenkomst laat onverlet de voorschriften van beide Partijen betreffende:

a) de in-, uit- en doorvoer van goederen en vervoermiddelen, in het bijzonder de douane- en deviezenbepalingen;
b) het verblijf en het verrichten van arbeid door vreemdelingen in het gebied van elk der beide Partijen.

Toelichting: De thans in beide landen van kracht zijnde douanebepalingen bevatten faciliteiten ten behoeve van de grensbewoners.
Grensbewoners, die met een vergunning of een grenskaart het andere land zijn binnengekomen zijn onderworpen aan de in dat land geldende voorschriften inzake aanmelding bij de politie, het aanvragen van verblijfstitels enz.
In de onderwerpelijke overeenkomst is geen bepaling opgenomen

inzake de op grond van een vergunning of een grenskaart toegestane maximale duur van het verblijf in het tegenoverliggende deel van het grensgebied. Aard en strekking van de overeenkomst brengen echter met zich mede dat dit verblijf telkenmale slechts van korte duur mag zijn, zulks mede gelet op het doel waarvoor het document werd verstrekt. Indien geconstateerd wordt dat de houder van een vergunning of een grenskaart zich meermalen gedurende langere tijd (bijv. meer dan 7 dagen) in het grensgebied ophoudt, zou er aanleiding kunnen zijn om intrekking der vergunning of grenskaart te overwegen. In dat geval immers zal de betrokkene er kennelijk geen redelijk belang (meer) bij hebben, de grens regelmatig anders dan langs een doorlaatpost te overschrijden.
Voorts blijft, op dezelfde voet als voorheen, een vergunning vereist voor het mogen doen verrichten van arbeid door vreemdelingen in het grensgebied (zie ook het gestelde aan het slot van de toelichting bij artikel 5 der overeenkomst).

Artikel 16

Elk der beide Partijen behoudt zich het recht voor, de toegang tot en het verblijf op haar grondgebied te weigeren aan personen die zij als ongewenst beschouwt.

Toelichting: Het betreft hier een gebruikelijke clausule, zoals deze ook voorkomt in de onderscheidene overeenkomsten betreffende de afschaffing van de paspoort- en visumplicht. Het ongewenst zijn of ongewenst worden van de houder van een document voor het kleine grensverkeer zal uiteraard steeds grond opleveren voor intrekking van dat document c.q. het doen van een mededeling aan de autoriteiten van het andere land als bedoeld in artikel 6 der overeenkomst, leidende tot intrekking daarvan.

Artikel 17

Beide Partijen zullen te allen tijde zonder formaliteiten de terugkeer tot hun grondgebied toestaan aan personen die

krachtens de faciliteiten van deze overeenkomst op het gebied van de andere Partij verblijven.

Toelichting: Blijkens de woorden "zonder formaliteiten" behoeven de teruggave en de overname niet langs diplomatieke weg aanhangig te worden gemaakt, doch kunnen deze in rechtstreeks overleg tussen de wederzijdse grensautoriteiten plaats vinden. De terugnameverplichting krachtens de onderwerpelijke overeenkomst vervalt echter zodra aan een persoon, die met een vergunning of een grenskaart het tegenoverliggende deel van het grensgebied is binnengekomen, uit anderen hoofde verblijf in het desbetreffende land wordt toegestaan (voor wat Nederland betreft kan zulks ondermeer blijken uit de afgifte van een vergunning tot verblijf). Een en ander geldt uiteraard onverminderd de terugnameverplichtingen, voortvloeiende uit andere overeenkomsten.

Artikel 18

Elk der beide Partijen kan op gronden van openbare orde of veiligheid de toepassing van deze overeenkomst tijdelijk opschorten. De opschorting wordt aan de andere Partij onverwijld langs diplomatieke weg medegedeeld. Hetzelfde geldt, wanneer deze maatregel wordt opgeheven.

Toelichting: Een opschorting van de bepalingen der overeenkomst zou o.m. denkbaar zijn in tijden van politieke onrust, bij stakingen van grote omvang of in geval van plotselinge toename van het aantal illegale grensoverschrijdingen, waardoor verscherping van het grenstoezicht noodzakelijk zou zijn.

Hoofdstuk IV

Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 19

(1) Het tijdstip van inwerkingtreding van deze overeenkomst wordt bij notawisseling vastgesteld.

(2) De overeenkomst kan door beide Partijen te allen tijde met een termijn van zes maanden vóór afloop van een kalenderjaar worden opgezegd.

Toelichting: Bij notawisseling is het tijdstip van inwerkingtreding der overeenkomst bepaald op 1 juli 1961.

Artikel 20

(1) Met ingang van de datum waarop deze overeenkomst in werking treedt, vervalt de bestaande regeling inzake de afgifte van passen voor grensverkeer.
(2) Passen voor grensverkeer afgegeven vóór de inwerkingtreding van deze overeenkomst, blijven geldig, totdat de termijn, waarvoor deze zijn afgegeven, verstreken is; de geldigheidsduur ervan mag niet verlengd worden.

Toelichting: Met de in het eerste lid vermelde regeling wordt bedoeld het "agreement regarding the issue of frontalier passes for crossing the Netherlands/German frontier" van 15 oktober 1949.